

विनिपातः 1 Falling down, a fall. -2 A great fall, calamity, an evil, loss, ruin, destruction; विवेकभ्रष्टानां भवति विनिपातः शतमुखः Bh. 2. 10 (where it has sense 1 also); विधिहेतुरहेतुरागसां विनिपातोऽपि समः समुत्तः Ki. 2. 34. -3 Decay, death. -4 Hell, perdition; S. 5. -5 Occurrence, happening. -6 Pain, distress; जपतां जुहतां चैव विनिपातो न विद्यते Ms. 4. 146. -7 Disrespect. -Comp. -गत a. fallen into misfortune; भर्तारं नानुमन्यन्ते विनिपातगतं स्त्रियः Rām. 2. 39. 20. -शंसिन् a. portentous, foreboding ruin.

विनिपातनम् Causing miscarriage.

विनिबर्हण a. Throwing down, crushing; अनुमन्याह-
मतुलं द्विषतां विनिबर्हणम् Mb. 3. 22. 31.

विनिमयः [विनिमे-1 A.] 1 Exchange, barter; कार्य-
विनिमयेन M. 1; संपद्विनिमयेनोभौ दधतुभुवनद्वयम् R. 1. 26; वर्णया-
कर्णितं महामेहालि विनिमीयताम् N. 20. 113. -2 A pledge,
deposit, security. -3 Transmutation (of letters). -4
Reciprocity; तेजोवारिमृदां यथा विनिमयः Bhāg. 1. 1. 1.

विनिमित्त a. Having no real cause.

विनिमेषः 1 Twinkling (of the eyes). -2 A wink,
sign; नयनविनिमेषविनोदिताः Ki. 12. 25.

विनियम् 1 P. 1 To restrain, check, curb; मनसैवेन्द्रिय-
ग्रामं विनियम्य समन्ततः Bg. 6. 24. -2 To limit, restrict.

विनियत p. p. Controlled, checked, restrained, regu-
lated; as in विनियताहार, विनियतवाच् &c.

विनियमः Control, restraint, check.

विनियुज् 7 U. 1 To use, expend. -2 To appoint,
employ. -3 To divide, apportion, distribute; प्रत्येकं
विनियुक्तास्मा कथं न ज्ञास्यसि प्रभो Ku. 2. 31. -4 To disconnect,
separate. -5 To discharge (an arrow). -Caus. 1 To
appoint, employ. -2 To enjoin, order, command; सृष्ट्येषु
विनियोजयेत् Ms. 7. 226. -3 To offer, present, give. -4
To perform, do, dispose of.

विनियुक्त p. p. 1 Separated, loosed, detached. -2
Attached to, appointed. -3 Applied to. -4 Com-
manded, enjoined. -Comp. -आत्मन् a. one who has
his mind fixed on.

विनियोक्त्र a. Appointer, employer; तेषु तेषु हि कृत्येषु
विनियोक्ता महेश्वरः Mb. 3. 32. 24.

विनियोगः 1 Separation, parting, detachment. -2
Leaving, giving up, abandoning. -3 Employment, use,
application, disposal; बभूव विनियोगज्ञः साधनीयेषु वस्तुषु
R. 17. 67; प्राणायामे विनियोगः &c.; अनेनेदं तु कर्तव्यं विनियोगः
प्रकीर्तितः; आर्षं छन्दश्च देवत्यं विनियोगस्तथैव च Yogiyājñavalkya.
-4 Appointment to a duty, commission, charge; विनि-
योगप्रसादा हि किङ्कराः प्रभविष्णुषु Ku. 6. 62. -5 An obstacle,
impediment. -6 Relation, corelation.

विनिर्गम् 1 P. 1 To go out. -2 To disappear, vanish.
-3 To go away, depart. -4 To escape from, liberate
oneself from. -5 To be beside one's self.

विनिर्गमः 1 Disappearance. -2 Departure.

विनिर्जि 1 P. 1 To conquer completely. -2 To subdue,
overpower, master.

विनिर्जयः Complete victory.

विनिर्णी = निर्णी q. v.

विनिर्णयः 1 Complete settlement or ascertainment,
full decision. -2 Certainty. -3 A settled rule.

विनिर्वन्धः Persistence, pertinacity.

विनिर्मा See निर्मा.

विनिर्मित p. p. 1 Formed or made of. -2 Made,
created; विनिर्मितं छादनमज्ञतायाः (मौनम्) Bh. 2. 7. -3 Cele-
brated, observed (as a feast). -4 Determined, destined.

विनिर्मुञ्च 6 P. 1 To loosen, free from. -2 To set free,
release, liberate. -3 To discharge, shoot off. -4 To
abandon, give up.

विनिर्मुक्तिः f., **विनिर्मोक्षः** Release, liberation.

विनिर्वृत् See निर्वृत्.

विनिर्वृत्त p. p. 1 Come forth, issued from; साक्षाद्रामा-
द्विनिर्वृत्तो धर्मश्चापि श्रिया सह Rām. 2. 2. 29. -2 Completed,
finished (कृतकृत्य); त्वत्प्रसादाद्विनिर्वृत्तः समर्थः स्यामहं यथा Mb.
3. 40. 14; Y. 2. 31.

विनिविद् See निविद्.

विनिवेश 6 P. To be placed or be seated in. -Caus.
1 To fix, place; सर्वोपमाद्रव्यसमुच्चयेन यथाप्रदेशं विनिवेशितेन (सा
निर्मिता) Ku. 1. 49; R. 5. 63; मदुरसि कुचकलशं विनिवेशय
Gīt. 12. -2 To populate or colonize. -3 To introduce.
-4 To add, insert. -5 To draw up in array (as
troops).

विनिवेशः 1 Entrance, settling down in a place; जन-
पदविनिवेशः Kau. A. 1. -2 An impression; स्विनाङ्गुलि-
विनिवेशो रेखाप्रान्तेषु दृश्यते मलिनः S. 6. 15.

विनिवेशनम् Erection, building.

विनिवृ 10 U. or -Caus. 1 To prevent, ward off,
suppress; विनयं विनिवार्य Mal 1. 18. -2 To prohibit,
forbid.

विनिवृत् 1 A. 1 To turn back, return. -2 To cease,
come to an end; सपिण्डता तु पुरुषे सप्तमे विनिवर्तते Ms. 5. 60;
विषया विनिवर्तन्ते निराहारस्य देहिनः Bg. 2. 59. -3 To desist,
turn away, abstain (from); देवनात्, युद्धात् &c. -Caus.
1 To cause to cease or stop, withdraw; चापेन यस्य विनि-
वर्तितकर्म जातम् S. 7. 26. -2 To restrain, withhold. -3
To renounce.